

Mminnesanteckningar från möte med RKS Blekinge, Kalmar, Gotland den 16 november 2023

Tid: 16 november 2023 kl 10:00-11:30

Plats: digitalt (Zoom)

Dagordning:

- Presentationsrunda/incheckning - vilken är en av dina viktigaste kustfrågor?
- Regional Kustsamverkan (RKS) Blekinge, Kalmar, Gotland
- Erfarenheter från RKS Skåne / Halland
- Förutsättningar och aktiviteter 2024
- Diskussion
  - Vad kan vi samverka kring?
  - Vad är viktigast att prioritera?
  - Arbetsform
- Övriga frågor
- Nästa möte

Deltagare:

Namn	Kommun/myndighet	Kommentar
Anders Lindholm	Gotland	
Caroline Person	Karlshamn	
Sanna Olsson	Karlskrona	
Anna Terning	Sölvesborg	
Sofie Samuelsson	Ronneby	
Leon Hansson	Borgholm	
Henrik Eriksson	Mönsterås	
Lena Petersson Forsberg	Mörbylånga	
Annika Söderholm	Västervik	
Kristina Hägg-Blecher	Oskarshamn	
Sanna Andersson	Kalmar	
Jaqueline Dahllöv	Torsås	
Per Danielsson	SGI	Ordförande
Anette Björlin	SGI	Sekreterare
Jonas Ising	SGU	
Sanna Dufbäck Fornander	Lst Blekinge	
Lars Ljungström	Lst Kalmar	
Elin Sander	Lst Gotland	
Frånvarande		
Henrik Eriksson	Mönsterås	
Anders Fröberg	Västervik	Ersatt av Annika Söderholm

Vilka är kommunernas viktigaste kustfrågor?

Vid presentation fick kommunerna presentera en eller flera kustfrågor som är viktiga för dem. Dessa sammanfattas här (utan inbördes ordning eller koppling till kommun):

- Översvämningsproblematik, skyfall/avrinning, erosion kopplat till bebyggelse, infrastruktur och förorenade områden.
- Stigande havsnivåer och fysisk planering. Hur hantera stigande havsnivå, särskilt i DP-processen.
- Hårt tryck att bygga i attraktiva lägen, som ofta sammanfaller med lågt liggande strandnära områden.
- Avvägning vad politiken vill.
- Hur jobba förebyggande?
- Hur skydda kusten? Befintlig bebyggelse?
- Hur hantera vägar som riskerar att översvämmas?
- Hur hantera fastighetsägare?
- Hur hantera långa tidsperspektiv och osäkerheter?
- Vilken roll ska kommunen ta/ha? Vad är kommunens juridiska och etiska ansvar?
- Även arbeta med uppströmsfrågor.
- Markanvändning kan behöva ändras på sikt, från jordbruksmark till våtmark.
- Mycket fokus på oljeutsläpp just nu. Kan lära av processen: hur förberedda var de och hur samverkan fungerade.
- Klimatanpassningsarbetet är något nytt, tidigare erfarenheter saknas.
- Bryta ner frågorna till det konkreta.
- Behov av GIS-baserat kunskapsunderlag

Regional Kustsamverkan (RKS) Blekinge, Kalmar, Gotland

RKS invigdes den 7 september i Oskarshamn med bland annat representanter från KSO, kommundirektör eller annan tjänsteperson från kommunerna, landshövdingen i Kalmar och Gotland, generaldirektörer från SGI och SGI, samt tjänstepersoner från myndigheterna. Detta möte är det första med kommunernas kontaktpersoner.

Per Danielsson (SGI) presenterade förslag på mål för samverkan och möjliga aktörer som kan ingå i samverkan (se dokumentet *Process RKS Blekinge, Kalmar, Gotland 2022-09-07.pdf* och PPT från mötet).

Två aktiviteter har redan påbörjats under 2023 med finansiellt stöd från SMHI via Myndighetsnätverket för klimatanpassning (MNKA). För att söka medel från SMHI måste det vara minst tre myndigheter. Samverkan möjliggör detta.

- Erosionskartering Öland (Jonas Ising, SGU)
SGU har uppdaterat den gamla jordartskartan från 70–80 talet: justerat strandlinjen, förbättrat detaljerna på stranden, bättre lägesnoggrannhet på gränser mellan jordarter med hjälp av nya bättre höjddata från Lantmäteriet. Har även gjort en erosionsbedömning och kartering av historiska strandlinjen. Klart till nyår, och kommer finnas på SGU:s kartvisare. Kort rapport kommer nästa år.

Ambition är att kartera stranderosion och uppgradera jordartskartan på Gotland 2024, men behöver söka medel för detta.

- Gestaltning av Örlogsstaden, att skydda kulturmiljön utan att förvanska (Sanna Dufbäck Fornander, Länsstyrelsen Blekinge)
Projektet drivs av Länsstyrelsen i Blekinge. Karlskrona kommun med flera aktörer är delaktiga i projektet. Projektet kommer ta fram ett förslag till gestaltning av kustskydd vid Stumholmen och Kungsbron. Är det möjligt att kombinera kustskydd och kulturvården? Hur kan området skyddas? Hur skulle ett kustskydd kunna se ut? Hur kan värden och funktionerna bevaras?

Slutseminarium hålls den 14 dec i Karlskrona. Anmälan sker på Länsstyrelsen Blekinge hemsida.

Erfarenheter från RKS Skåne / Halland

Per och Jonas presenterade RKS Skåne Halland och hur samverkan är organiserad. Länsstyrelsen har en rådgivande roll mot kommunerna. SGI och SGU m.fl. myndigheter tar fram kunskapsunderlag. RKS kan förmedla regionala frågor till nationell nivå. Det finns olika möjligheter att förmedla information till departementet t.ex. genom Delegationen för Ras, skred och erosion som drivs av SGI.

Per och Jonas visade några exempel på aktiviteter som genomförts:

- Sammanställning av rapporter kopplat till kustzonen.
- En aktivitet gjorde utredningar om finansieringsmodeller, om möjlighet att använda skatter, VA-avgifter, fonder etc.
- Kunskapsunderlag om bland annat vågor i kustdataportalen.
- Kartvisare från SGU med erosionskarteringar.

Förutsättningar och aktiviteter 2024 – diskussion

Begränsad finansiering för klimatanpassningsarbete för länsstyrelsen och SGU. Samordningsmedel för länsstyrelsernas klimatanpassningsarbete har tagits bort ur regeringens budget. Inriktningen 2024 är att SGI driver detta och samordnar med RKS i Skåne Halland. Men anledning av minskad budget diskuterades vad vi kan göra nästa år. Behöver fokusera på det som kommunerna tycker är viktigast och som SGI kan driva.

Diskussion - vad kan vi samverka kring? Vad är viktigast att prioritera?

Stöd behövs från politiken och även ibland inom den egna avdelningen. Frågorna är nya vilket gör det svårt att identifiera de viktigare behoven.

Vilken planeringshorisont ska man ha? Karlshamn, Karlskrona och Kalmar utpekade på grund av havsnivåhöjning enligt översvämningsdirektivet. Detta arbete kan "spilla över" så andra orter som kan dra nytta av arbetet. Finns stöd i detta arbete hur man kan tänka.

Kan kommunen sprida information till fastighetsägare? Hur öka medvetenheten hos allmänheten? Kommunen har juridiskt begränsade möjlighet att agera men borde kanske ta mer ansvar? Vägar kommer bli översvämmat, hälften enskilda vägar. Hur kan kommunen hantera det? Finns inte alltid ekonomiska förutsättningar inom kommunen.

Statliga vägar, samverkan med Trafikverket (TrV) behövs. TrV har ett annat riskscenario. Formas finansierar ett projekt kring klimatanpassning av en statlig väg i Skåne där bland annat LTH och TrV deltar.

Svårt få överblick på allt som finns, vad har kommunerna att stödja sig på?

Förslagen sammanfattas här:

- Behov att få en samlad överblick av frågorna. Identifiera regionala behov.
- Sprida kunskap till allmänhet och politiker. Höja medveten hos allmänheten om deras ansvar.
- Föra upp frågor och synpunkter till nationell nivå, till exempel behov av förändringar i lagstiftning.
- Kommunens möjligheter att agera och hantera befintlig bebyggelse och infrastruktur.
- Hantera stigande havsnivåer i den fysiska planeringen, bland annat med hänsyn till långa tidsperspektiv och osäkerheter.
- Kustskydd, som kommer bli en större fråga framöver.
- Samverkan med Trafikverket kring hantering av statliga vägar.
- Samordna arbetet med RKS Skåne/Halland.
- Dela erfarenheter mellan kommuner.

Aktiviteter kan genomföras genom gemensamma projekt som finansieras av externa medel. Länsstyrelserna kommer söka medel för 2024 från SMHI via Myndighetsnätverket för klimatanpassning (MNKA) för att kunna driva och genomföra aktiviteter inom RKS. Sista dagen för ansökan är den 31 januari. En mindre summa kan erhållas och projektet måste vara genomförda innan 31 dec 2024. Även andra medel kan sökas på sikt t.ex. Formas-projekt.

SGI kan bjuda in föredragshållare till digitala seminarier. Det kan exempelvis vara kommuner från Skåne och Halland som arbetat med dessa frågor en längre tid.

Det kan bli svårt att genomföra ett Stormöte 2024, d.v.s. ett större möte då alla ses fysiskt, både kontaktpersonerna och andra kollegor inom kommunen. Ett förslag är att samordna en aktivitet i samband med nästa års Kustmöte, som SGI arrangerar årligen. Det kommer preliminärt att genomföras i Kristianstad under hösten.

Arbetsform

En mindre grupp träffas mer regelbundet för att driva och administrera RKS, till exempel planera möten och webinarier - den s.k. "**samordningsgruppen**". Uppskattningsvis träffas gruppen 3 ggr/termin. Några kommuner bör vara representerade i gruppen utöver länsstyrelserna, SGI och SGU. Förslagsvis en kommun per län. Frivilliga anmäler sig till anette.bjorlin@sgi.se med kopia till länsstyrelsens representant.

Följande personer har anmält intresse:

- Anders Lindholm, Gotland.
- Annika Söderholm, Västervik
- Sanna Andersson, Kalmar

Hela RKS "**storgrupp**" med alla kontaktpersoner har avstämningar ca 1–2 gånger per termin. Samordningsgruppen tar fram dagordning för dessa möten.

Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Nästa möte

Måndag 15 januari, kl 13:00-15:30 för hela RKS-gruppen